

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6CoPr/1/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3517200029
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denis Vékony
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:3517200029.3

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Denisa Vékonyho a sudkyň JUDr. Eriky Zajacovej a JUDr. Márie Vrtochovej v spore žalobkyne Mgr. I. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. nad X., Z. XXXX/XX, zastúpenej Advokátskou kanceláriou BUŽEK & TEREM advokáti s.r.o., so sídlom Bratislava, Mariánska 12 proti žalovanému mestu Bánovce nad Bebravou, so sídlom Bánovce nad Bebravou, Nám. Ľ. Štúra 1/1, IČO 00 310 182, zastúpenému JUDr. Róbertom Bockaničom, advokátom, so sídlom Bratislava, Seberiniho 1 o určenie neplatnosti odvolania z funkcie a o určenie, že funkcia riaditeľky naďalej trvá, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 10Cpr/1/2017-160 zo dňa 03.júla 2018, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti o zamietnutí žaloby žalobkyne o určenie že jej funkcia riaditeľky Základnej školy J.A.W. XXXX/X v X. nad X. naďalej trvá **p o t v r d z u j e** a v napadnutej časti o zamietnutí žaloby žalobkyne o určenie, že jej odvolanie z funkcie riaditeľky uvedenej školy zo dňa 9. decembra 2015 je neplatné **z r u š u j e** a vec v rozsahu zrušenia **v r a c i a** súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu o určenie neplatnosti odvolania z funkcie riaditeľky školy a o určenie, že jej funkcia riaditeľky naďalej trvá. Žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 100%. V odôvodnení súd uviedol, že dňa 22.08.1995 bola uzatvorená pracovná zmluva medzi žalobkyňou ako zamestnancom a Základnou školou X. nad X., W. ako zamestnávateľom na pozíciu učiteľka na dobu neurčitú. Dňa 18.12.2014 bola zriaďovateľom Základnej školy - žalovaným s účinnosťou od 01.01. 2015 menovaná do funkcie riaditeľky Základnej školy žalobkyňa, a to na päťročné funkčné obdobie. Dňa 09.12.2014 bol uzatvorený dodatok č. 1 k pracovnej zmluve zo dňa 22.08.1995, na základe ktorej sa vypustilo slovo učiteľka a nahradilo sa slovom riaditeľka. Zároveň sa dohodlo, že tento dodatok sa uzatvára na dobu určitú a to od 01.01.2015 do 31.12.2019. Podľa článku 4 Štatútu rady školy Rada školy má 11 členov. Členmi rady školy sú 2 zvolení pedagogickí zamestnanci, 1 zvolený nepedagogický zamestnanec, 4 zvolení zástupcovia rodičov, 4 delegovaní zástupcovia zriaďovateľa. Žalobkyňa namietala, že jeden člen rady školy, pán T. T., rodič žiaka, bol členom rady školy nezákonne, pretože sa umiestnil vo voľbách až na treťom mieste v doplňujúcich voľbách, ktoré Štatút rady školy neupravuje. Dňa 19.11.2015 sa konalo mimoriadne zasadnutie rady školy. Na rokovaní došlo k rozhodnutiu, že rada školy podá návrh na odvolanie žalobkyne ako riaditeľky školy, a to z dôvodov, že stratila dôveru rady školy, je zodpovedná za zhoršujúcu sa finančnú situáciu školy, nezohľadňuje priority pri materiálno-technickom zabezpečení a investíciách, z dôvodu napätej situácie v škole, nepreukázala dostatočné manažérske zručnosti pri riadení školy. Hlasovania sa zúčastnilo desať členov, jeden člen bol neprítomný, za odvolanie hlasovalo 8 členov, proti odvolaniu hlasovali 2 členovia. Dňa 20.11.2015 bolo žalobkyňi osobne žalovaným doručené odvolanie z funkcie. Vzhľadom na to, že učiteľia okamžite vyjadrili nesúhlas s odvolaním žalobcu z funkcie riaditeľky a zástupkyňa školy odmietla poverenie riadiť školu namiesto riaditeľky, žalovaný žalobkyňi odvolanie z funkcie vzal späť a ponechal ju vo funkcii. Dňa 30.11.2015 bol na škole vykonaný anonymný dotazník, v ktorom sa zamestnanci školy mali vyjadriť,

či riaditeľke školy dôverujú. Nadpolovičná väčšina sa vyjadrila, že riaditeľka školy má ich dôveru. Dňa 09.12.2015 bolo doručené žalobkyni odvolanie z funkcie, pričom odvolanie z funkcie bolo urobené na základe návrhu rady školy zo dňa 19.11.2015. Žalovaný odvolanie z funkcie podriadil pod § 3 ods. 8 písm. a) zákona č. 596/2003 Z. z. s tým, že odvolanie je účinné od 09.12.2015. Dňom odvolania z funkcie riaditeľky stráca účinnosť Doplnok č. 1 zo dňa 19.12.2014 k pracovnej zmluve zo dňa 22.08.1995, nakoľko odvolaním z funkcie riaditeľky funkčné obdobie žalobkyne končí dňom 09.12.2016. Medzi stranami sporu zostalo sporné, či dátum 09.12.2016 je možné považovať za chybu v písaní alebo či spôsobuje neurčitost' právneho úkonu. Na podklade vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žalobný návrh nie je dôvodný. Žalobkyňa ako riaditeľka školy sa podanou žalobou voči žalovanému ako zriaďovateľovi školy domáha, aby súd určil, že odvolanie žalobkyne z funkcie riaditeľky Z. školy J. A. W. XXXX/X v X. nad X. zo dňa 9. decembra 2015 je neplatné a jej funkcia riaditeľky Základnej školy, J. A. W. 1290/1 v X. nad X. naďalej trvá z dôvodu, že neboli splnené zákonné predpoklady na jeho odvolanie a to z dôvodu, že rada školy, ktorá podala návrh na odvolanie z funkcie, bola nezákonne zložená, hlasovanie sa uskutočnilo bez prítomnosti všetkých jej členov, návrh na odvolanie bol neurčito odôvodnený, návrh na odvolanie riaditeľa školy bol schválený v inej podobe, ako bol prezentovaný u žalovaného dňa 20.11.2015, žalobkyňa poukázala na formálne chyby v dátumoch v odvolacom dekréte. Skôr ako sa súd zaoberal meritom veci, skúmal, či žalobkyňa má naliehavý právny záujem na určení neplatnosti odvolania z funkcie a dospel k záveru, že tento nie je daný. Vzhľadom k tomu, že došlo k zmene procesných predpisov súdneho konania, keď už nie je možné bez osobitného predpisu sa domáhať neplatnosti právnych úkonov, ale len práva, či tu je alebo nie je, nebolo možné zohľadniť doterajšiu súdnu prax, ktorá doteraz v obdobných veciach naliehavý právny záujem uznala. Súd preto v tejto časti žalobu zamietol a zaoberal sa len žalobným návrhom, či funkcia žalobcu ako riaditeľky Základnej školy, J. A. W. XXXX/X v X. nad X. naďalej trvá. V tomto smere súd rozhoduje o existencii práva žalobkyne, pričom jeho rozhodnutie môže dostatočne vyriešiť sporné otázky strán sporu, teda žalobkyňa dostatočne osvedčila svoj naliehavý právny záujem, keďže funkciu riaditeľa školy momentálne nevykonáva a teoreticky jeho funkčné obdobie neuplynulo (malo trvať do 31.12.2019). Pre úplnosť uviedol, že aj keď tento spor je charakterizovaný ako individuálny pracovnoprávny spor, žaloba nemohla byť posúdená podľa § 77 Zákonníka práce, nakoľko na základe odvolania žalobkyne z funkcie nedošlo k skončeniu jeho pracovného pomeru a žalobkyňa sa v konaní nedomáha ani neplatnosti odvolania dodatku č. 1 k pracovnej zmluve. Súd sa nestotožnil s tvrdením žalobkyne, že na riadne odvolanie žalobcu z funkcie riaditeľa je potrebné, aby na zasadnutí rady školy boli prítomní všetci jej členovia. Medzi stranami sporu nebolo sporné, že rada školy má mať 11 členov, teda, aby bola uznášaniaschopná, je potrebné, aby boli prítomní aspoň 6 jej členovia (§ 3 ods. 12 zákona č. 596/2003 Z.z.). Taktiež nebolo sporné, že za odvolanie hlasovalo 8 jej členov, pričom za návrh postačovalo 6 členov. Ak žalobkyňa namietala, že rada školy bola nezákonne zložená ohľadom jedného jej člena, to ešte neznamená, že takáto rada školy nemôže prijímať žiadne rozhodnutia. Súd sa preto touto námietkou ani podrobnejšie nezaoberal, pretože aj v prípade, že by sa preukázalo, že jeden jej člen nebol riadnym členom rady školy, na platnosť rozhodnutia o návrhu na odvolanie žalobcu z funkcie by to nemalo žiaden vplyv, pretože stále by bola dodržaná nadpolovičná väčšina zo všetkých členov rady školy, t.j. minimálne 6 členov. Jediným argumentom, kedy by rada školy nemohla prijímať žiadne rozhodnutia z dôvodu nesprávneho zloženia by bolo, ak by počet členov rady školy, ktorí sú zamestnancami školy, bol väčšinový, čo v konaní preukázané nebolo (§ 25 ods. 4 uvedeného zákona). Žalobkyňa namietala, že návrh na odvolanie žalobcu ako riaditeľa bol nedostatočne vymedzený a určitý. Poukázal na doterajšiu súdnu prax. Súd sa s touto námietkou čiastočne stotožnil v tom smere, že skutkovo je možné bez ďalšieho overiť len bod 1. a to stratu dôvery členov rady školy. Menovanie a odvolanie funkcie riaditeľa školy upravuje osobitný zákon, pričom rada školy zohráva v tomto procese významnú funkciu, nakoľko jednak limituje zriaďovateľa, t.j. žalovaného, pri výbere riaditeľa a jednak zastrešuje nielen zamestnancov školy ale ponecháva priestor aj pre rodičov detí, ktorú školu navštevujú. Ide o vlastnú samosprávu konkrétnej školy, kde vyslovená nedôvera riaditeľovi podľa názoru súdu dáva jednoznačný predpoklad, že by riaditeľ v takom prípade nemal zotrvať vo svojej funkcii a sám by mal odstúpiť. Keďže tak neurobil, bolo logické, že žalovaný využil svoje zákonné právo a žalobkyňu z tejto funkcie odvolal. Zákon neupravuje povinnosť žalovanému odvolací dekrét odôvodňovať, skutočnosť, že sa v tomto dekréte odvoláva na rozhodnutie rady školy zo dňa 19.11.2015, je dostatočné, keďže tento návrh bol riadne odôvodnený a z dokazovania vyplynulo, že napätá situácia v škole bola, pričom túto skutočnosť nemohol ovplyvniť ani anonymný dotazník pre zamestnancov školy, či majú alebo nemajú dôveru voči riaditeľovi školy, keďže rada školy zastrešuje všetky dotknuté osoby, t.j. zamestnancov, zástupcov rodičov a zástupcov zriaďovateľa a nielen zamestnancov školy. Žalobkyňa tvrdila, že návrh na odvolanie riaditeľa školy bol schválený v inej podobe, ako bol prezentovaný u žalovaného dňa 20.11.2015. Na preukázanie

tohto tvrdenia žalobkyňa nepredložila alebo nenavrhol žiaden relevantný dôkaz, teda súd vychádzal z listinných dôkazov, ktoré sú založené v súdnom spise, pričom strany sporu nepovažovali za sporné, že ako dôvody na dovolanie boli uvedené strata dôvery a napätá situácia v škole. Ak žalovaný poukázal, že v odvolacom dekréte sa nachádzajú dva rozličné dátumy, kedy malo dôjsť k odvolaniu z funkcie, súd toto vyhodnotil len ako chybu v písaní, ktorá nemohla mať vplyv na platnosť tohto odvolania. Z výsluchu žalobkyne bolo jednoznačne preukázané, že odvolací dekrét jej bol riadne doručený, ešte v ten deň odovzdala kľúče a odišla z riaditeľne do učiteľského kabinetu. Do úvahy súd vzal aj skutočnosť, že žalobkyňa až po jednom roku podala žalobu, teda podanú žalobu je možné vnímať len ako prirodzenú reakciu na ďalšie udalosti, ktoré sa vo vzťahu k žalobkyne na škole udiali (pozastavená pedagogická činnosť a pod.). Z týchto dôvodov súd žalobu v celom rozsahu zamietol. Vzhľadom na dostatočne zistený skutkový stav veci, súd nevyhovel návrhu na doplnenie dokazovania predneseného žalobcom na nariadenom pojednávaní zo dňa 07.06.2018. Právne vec posúdil podľa § 137 písm. a) až d) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok /ďalej len CSP/, § 3 ods. 1, 2, 8 písm. a), § 12, § 24 ods. 5 písm. c), § 25 ods. 1, 4 zákona č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve, § 59 ods. 1, § 77 Zákonníka práce. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP tak, že úspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 100,00 %.

2. Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa. Dôvodila tým, že v danom spore bolo jasne deklarované, že ide o individuálny pracovnoprávny spor, v ktorom neexistuje koncentrácia konania, a preto mal súd prvej inštancie vystupovať sám proaktívne a zabezpečiť alebo obstaráť dôkaz v prípade, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Argumentácia žalobkyne v tomto odvolaní sa zakladá najmä na dôkazoch, ktoré boli pred súdom vykonané, okrem prípadov, že žalobkyňa odkazuje na dôkazy, ktoré sa mali vykonať a takýmito dôkazmi nedisponuje. V tejto súvislosti poukazuje na skutočnosti, ktoré súdu prvej inštancie unikli pri posudzovaní a zároveň ktorými sa z dôvodu arbitrárneho odmietnutia aplikácie § 319 CSP odmietol súd hlbšie zaoberať. Namietala, že súd prvej inštancie sa odvolal iba na listinné dôkazy, ktoré do spisu zabezpečila žalobkyňa, a bez ďalšieho dokazovania usúdil, že žalobkyňa nepreukázala, že nie je pravda, čo žalovaný vo svojej výpovedi tvrdil /bod 16. rozsudku/, a to, že až dvakrát dostal návrh na odvolanie žalobkyne z funkcie, že medzi 20.novembrom 2015 a 9.decembrom 2015 sa konalo ďalšie zasadnutie rady školy, ktorá opätovne rozhodla o návrhu na odvolanie žalobkyne, a že ju nemohol odvolať na základe druhého návrhu rady školy, pretože neexistoval. Mala za to, že žalovaný nemôže tvrdiť, že nevie, na základe akého návrhu rady školy vlastne rozhodol ak práve on musí vedieť, aký konkrétny návrh je podkladom pre jeho rozhodnutie. V tomto prípade súd bez akéhokoľvek zákonného zdôvodnenia existenciu dvoch návrhov rady školy nijakým spôsobom neriešil. Ide pritom o také závažné skutočnosti, ktoré sú nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Neurčitosť ba až zmätocnosť rozhodovacej praxe žalovaného je sama o sebe závažnou skutočnosťou na tom, aby sa súd zaoberal ďalej a analyzoval, aký návrh bol skutočne podkladom pre rozhodnutie žalovaného, a teda rozhodujúceho právneho aktu, ktorý bol napadnutý žalobkyňou. Mala za to, že existoval len jeden návrh rady školy na odvolanie riaditeľky, ktorý nebol žalovaným akceptovaný /žalovaný vzal odvolací dekrét od žalobkyne späť/, preto následne žalovaný žalobkyňu mohol odvolať iba na základe dôvodov v zmysle §3 ods. 7 zákona č. 596/2003 Z.z., ktorý ustanovuje situácie, kedy žalovaný musí riaditeľa školy odvolať. Ak teda žalovaný zobral späť odvolací dekrét, ktorý bol vydaný na základe návrhu rady školy, sám bez zákonného dôvodu podľa § 3 ods. 7 zákona č. 596/2003 Z.z. žalobkyňu nemohol dňa 9.decembra 2015 odvolať, nakoľko na to nemal právomoc a teda také odvolanie by bolo neplatné. K rade školy uviedla, že žalobkyňa má vedomosť len o konaní rady školy dňa 19.novembra 2015 a iba o jednom návrhu na odvolanie z funkcie riaditeľky, ktorý z tohto zasadnutia vyplynul. Zákon stanovuje, že rada školy má 11 členov. K uvedenému namietala, že jeden zo zástupcov rodičov, p. T. nemohol byť členom rady školy zákonne, nakoľko sa vo voľbách konaných dňa 04.decembra 2012 o členstvo v rade neuchádzal a nebo zvolený. Do rady školy bol len nominovaný až 19.novembra 2015 predsedičkou rady školy. Rada školy tak v čase podania návrhu nebola ustanovená v súlade s právnym predpismi, a teda nemohla rozhodovať platne a je návrh na odvolanie riaditeľky je nutné považovať za neplatný. Rada školy nebola zložená v súlade s právnymi predpismi a v súlade so štatútom rady školy nielen v kategórii za rodičov, ale aj v kategórii zástupcov pedagogických zamestnancov, kedy v rade školy nebol zvolených 2 členovia, ale iba 1 člen. Ďalej namietala, že rada školy musí byť zvolaná s vopred stanoveným programom tak, aby všetci jej členovia boli pripravení na jednotlivé body rokovania, príp. aby sa jednotliví členovia rady rozhodli, či považujú za potrebné zúčastniť sa takejto rady školy, že zápisnica z konania zasadnutia rady školy má odzrkadľovať jej konanie, že znenie návrhu rady školy na odvolanie riaditeľky musí vyplynúť zo zápisnice, byť totožný s návrhom, ktorý rada školy schválila a ktorý predkladá zriaďovateľovi. Podľa

programu zasadnutia rady školy dňa 19.novembra sa rada školy zvolala len na jediný konkrétny bod programu, a to na zjednotenie postupu pri spisovaní a zverejňovaní zápisníc z konania zasadnutí rady školy. Zo zápisnice vyhotovenej až 24.novembra 2015 z konania rady školy zo dňa 19.novembra 2015 jednoznačne vyplýva, že rada školy najprv hlasovala o návrhu na odvolanie riaditeľky školy a až následne boli dopĺňané dôvody na jej odvolanie. Okrem toho v zápisnici je aj zmätočne uvedený spôsob hlasovania členov, keď je najprv uvedené, že dvaja členovia rady hlasovali proti odvolaniu a následne je uvedené, že dvaja členovia hlasovania sa zdržali, osem členov hlasovalo za návrh na odvolanie riaditeľky. Jedna z overovateľiek p. X. zápisnicu nepodpísala. Poukázala na rozhodnutie NS SR sp. zn. 5Cdo/235/2011, v ktorom konštatoval, že uznesenie rady školy je rozhodnutie kolektívneho orgánu, ktoré musí vyplývať zo zápisnice. Ďalej namietala, že súd prvej inštancie nerešpektoval doterajšiu judikatúru, keď žalobkyňa počas konania niekoľkokrát poukázala na ustálenú judikatúru, najmä rozsudky NS SR sp. zn. 5Cdo/235/2011 z 18.09.2012 a sp. zn. 5Cdo/133/2011 z 29.10.2012, ktorá sa jednoznačne prikláňa k záverom, že ak rada školy predkladá návrh na odvolanie riaditeľa s odôvodnením, musí preukázať, že na odvolanie boli splnené hmotnoprávne predpoklady. To znamená, že aj samotný odvolací dekrét by mal obsahovať tieto dôvody tak, aby odvolaný riaditeľ de facto vedel, z akého dôvodu bol odvolaný. Judikatúra tie uvádza, že dôkazné bremeno o tom, že existujú dôvody na odvolanie riaditeľa, zaťažujú odvolateľa, t. j. žalovaného. Nakoľko návrh rady školy na odvolanie riaditeľky zo dňa 19.novembra 2015 a ani samotný odvolací dekrét žiadne skutkové vymedzenie dôvodov odvolania neobsahuje, žalobkyňa doteraz nepozná skutočný dôvod jej odvolania. Mala za to, že súd prvej inštancie na základe posúdenia predložených dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, odmietol vykonať dôkaz o tom, či existuje ešte jeden návrh rady školy na jej odvolanie a konanie malo inú vadu, nakoľko súd sa v odôvodnení vôbec nezaoberal skutočnosťou, prečo sa odklonil od doterajšej judikatúry. Na základe uvedeného navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alebo alternatívne zmenil rozsudok tak, že určí, že odvolanie žalobkyne z funkcie riaditeľky školy zo dňa 9.decembra 2015 je neplatné a jej funkcia riaditeľky školy naďalej trvá.

3. Žalovaný k odvolaniu žalobkyne uviedol, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutkový stav veci na základe dokazovania a vec riadne právne vyhodnotil. Štatutár mesta nemal inú možnosť po doručení žiadosti rady školy ako žalobkyňu odvolať. Navrhol odvolanie žalobkyne zamietnuť ako nedôvodné.

4. Žalobkyňa vo svojej odvolacej replike uviedla, že vyjadrenie žalovaného neuvádza žiadne nové relevantné skutočnosti. Jeho tvrdenie, že štatutár mesta nemal inú možnosť po doručení návrhu rady školy ako žalobkyňu odvolať, len preukazuje neznalosť skutočnej situácie. Žalobkyňa má stále za to, že zriaďovateľ môže a teda nie, že musí na návrh rady školy riaditeľa školy odvolať. Žalovaný mal k dispozícii možnosť dôkladne preveriť si situáciu na škole a žalobkyňu neodvolať. V konaní nebola preukázané, či rada školy po 19.novembri 2015 znovu zasadala a doručila žalovanému nový návrh na odvolanie riaditeľky, a teda taký návrh, na základe ktorého žalovaný skutočne aj pristúpil k odvolaniu dňa 9.decembra 2015. Žalobkyňa má na základe odpovedí samotného žalovaného preukázané, že neexistuje žiadny ďalší návrh rady školy po 20.novembri 2015 na jej odvolanie z funkcie a primátorovi nikdy nebola doručená zápisnica zo zasadnutia rady školy 19.novembra 2015, ktorá bola údajne zapísaná 24.novembra 2015. Vzhľadom k tomu, že súd prvej inštancie v tejto súvislosti odmietol akékoľvek dokazovanie, žalobkyňa týmto v zmysle § 373 ods. 4 CSP v nadväznosti na § 366 písm. c/ CSP uplatňuje prostriedky procesnej obrany. Navrhla, aby odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie alebo alternatívne rozsudok zmenil, a žalobe vyhovel.

5. Žalovaný vo svojej odvolacej duplike opakovane uviedol, že štatutár mesta nemal inú možnosť po doručení žiadosti rady školy ako žalobkyňu odvolať.

6. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací po preskúmaní veci rozsudkom č.k. 4CoPr/5/2018-204 zo dňa 28. marca 2019 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil. Uviedol, že žalobkyňa sa žalobou podanou na súde prvej inštancie dňa 09.12.2016 domáha určenia neplatnosti odvolania z funkcie riaditeľky základnej školy a určenia, že jej funkcia riaditeľky školy naďalej trvá. V oboch žalobných návrhoch ide o určovaciu žalobu, ktorá sa neopiera o ustanovenie Zákonníka práce, nejde teda o žalobu, s ktorou by zákon ako s právnym prostriedkom počítal a teda kedy by nebolo potrebné preukazovať existenciu naliehavého právneho záujmu. Právnym predpokladom tejto určovacej žaloby je ustanovenie § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku /zákon č. 99/1963 Zb., ďalej len O.s.p./, za účinnosti ktorého bola žaloba podaná, a ustanovenie § 137 CSP, za účinnosti ktorého sa vo veci konalo a rozhodlo. Bolo tak povinnosťou súdu sa najskôr vyporiadať s tým, či je daný naliehavý právny záujem na určení neplatnosti odvolania z funkcie riaditeľky školy a tiež na určení, že funkcia

riaditeľky naďalej trvá, ktorý sa musí skúmať v čase podania žaloby, ale aj v čase rozhodovania o žalobe z hľadiska jeho významu pre právne postavenie žalobkyne. Súd prvej inštancie sa s touto otázkou v danom prípade vypořiadal tak, že nie je daný naliehavý právny záujem na určení neplatnosti odvolania žalobkyne z funkcie riaditeľky a naopak je daný naliehavý právny záujem na určení, že jej funkcia riaditeľky naďalej trvá, v rámci ktorého neplatnosť odvolania z funkcie riaditeľky posudzoval ako predbežnú otázku. Nový procesný predpis, CSP, v ustanovení § 137 uvádza jednotlivé druhy žalôb demonštratívne, čo znamená, že za určitých predpokladov je prípustný aj iný druh žaloby. Takouto žalobou môže byť aj určení neplatnosti odvolania z funkcie riaditeľky školy, nakoľko takáto žaloba vykazuje znaky konečného riešenia, pri rozhodovaní o ktorej by sa mali riešiť všetky súvisiace dielčie otázky, potencionalne spôsobilé byť predmetom samostatných určovacích žalôb. Naliehavý právny záujem na takejto žalobe odvolací súd na rozdiel od súdu prvej inštancie vo všeobecnosti pripustil, avšak nie bezvýhradne, keď za určitých okolností možno dôvodne danosť naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení neplatnosti odvolania z funkcie riaditeľa školy odmietnuť. Čo bol aj daný prípad. Odvolanie u funkcie riaditeľky školy je právnym úkonom vyplývajúcim z pracovnoprávneho vzťahu, ktorého neplatnosť však treba posudzovať v zmysle všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka tak, ako k tomu dospela súdna prax. Preto podanie takejto žaloby na rozdiel od žalôb podľa § 77 Zákonníka práce nie je obmedzené lehotou. Napriek tomu bol odvolací súd toho názoru, že žalobkyňa nepreukázala naliehavosť právneho záujmu na takomto určení, nakoľko podala žalobu na súde prvého stupňa dňa 09.12.2016, s časovým odstupom 12 mesiacov, hoci z funkcie riaditeľky školy bola odvolaná zriaďovateľom dňa 09.12.2015. Znamená to, že žalobkyňa po dobu 12 mesiacov bola uzrozumená s tým, že od tohto času nevykonávala funkciu riaditeľky školy a naďalej zotrvala v pracovnom pomere. Odvolací súd preto na rozdiel od súdu prvej inštancie nevzhladol naliehavosť právneho záujmu na určení neplatnosti odvolania žalobkyne z funkcie riaditeľky, nakoľko jej postavenie za týchto okolností nie je neisté. Žalobkyňa sa nedomáhala ochrany svojich záujmov bezprostredne po odvolaní z funkcie riaditeľky, ale s veľkým časovým odstupom, keď už bol vymenovaný nový riaditeľ školy, ktorý školu zastupuje aj navonok, pričom pozitívne posúdenie naliehavosti právneho záujmu na určení neplatnosti odvolania žalobkyne z funkcie riaditeľky školy by vnieslo neistotu do nových právnych vzťahov, ktoré nastali po odvolaní žalobkyne z funkcie riaditeľky. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

7. Uvedený rozsudok odvolacieho súdu bol na dovolanie žalobkyne uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/4/2020 zo dňa 27. augusta 2020 zrušený a vec bola vrátená tunajšiemu odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Dovolací súd vo svojom zrušujúcom rozhodnutí uviedol, že naliehavý právny záujem na určení neplatnosti odvolania z funkcie je daný v zásade vždy. Nie je vylúčené, že v určitých prípadoch môžu existovať špecifické okolnosti, ktoré vylúčia existenciu naliehavého právneho záujmu na takomto určení. Za situácie, keď žiadne právna norma nelimituje dobu uplatnenia takéhoto určenia, rozhodne nemôže byť takouto okolnosťou skutočnosť, že k uplatneniu určenia neplatnosti odvolania z funkcie došlo až po určitej dobe od odvolania s funkcie (ktoré je takouto žalobou spochybňované) a taktiež okolnosť, že predmetná funkcia je už obsadená. Účelom požadovaného určenia neplatnosti odvolania z funkcie (ktorý vo svojej podstate logicky determinuje i existenciu naliehavého právneho záujmu) môže byť nie len snaha naďalej vykonávať pôvodnú funkciu, ale i nemateriálna satisfakcia alebo satisfakcia vo forme náhrady nemajetkovej ujmy, prípadne náhrada škody, čo žalobkyňa deklarovala už v samotnej žalobe. Týmito aspektami sa odvolací súd pri riešení otázky existencie naliehavosti právneho záujmu na určení neplatnosti odvolania žalobkyne z funkcie riaditeľky základnej školy v odôvodnení svojho rozhodnutia vôbec nevysporiadal. Taktiež sa náležitým spôsobom nevysporiadal ani s argumentáciou žalobkyne (dovolateľky) uvedenou v odvolaní, týkajúcou sa judikatúry odvolacieho súdu, v dôsledku čoho možno konštatovať, že rozhodnutie odvolacieho súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a zároveň je i nepreskúmateľné a arbitrárne, čím došlo (i) k porušeniu práva žalobkyne (dovolateľky) na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Preto rozsudok odvolacieho súdu dovolací súd zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie (§ 450 CSP). Záverom dovolací súd ešte uviedol, že v prípade nároku žalobkyne, ktorým sa domáhala (i) určenia, že jej funkcia riaditeľky základnej školy naďalej trvá, už objektívne nie je daný naliehavý právny záujem na takomto určení, pretože jej pôvodné funkčné obdobie riaditeľky základnej školy uplynulo 31. decembra 2019. To sa však týka len tohto určenia a nie určenia neplatnosti jej odvolania z funkcie riaditeľky základnej školy.

8. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací po zrušení svojho rozhodnutia č.k. 4CoPr/5/2018-204 zo dňa 28. marca 2019 dovolacím súdom vec opätovne preskúmal podľa § 379 písm. c) a § 380 ods. 1

CSP, a súc viazaný právnym názorom vysloveným dovolacím súdom v danej veci dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej časti o zamietnutí žaloby žalobkyne o určenie že jej funkcia riaditeľky Základnej školy J.A.W. XXXX/X v X. nad X. naďalej trvá podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdiť a v napadnutej časti o zamietnutí žaloby žalobkyne o určenie, že jej odvolanie z funkcie riaditeľky uvedenej školy dňa zo 9. decembra 2015 je neplatné podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušiť a vec v rozsahu zrušenia podľa § 391 ods. 1 CSP vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, a to z týchto dôvodov:

9. Žalobkyňa si podanou žalobou uplatnila dva nároky. Žiadala určiť, že jej funkcia riaditeľky Základnej školy J.A.W. XXXX/X v X. nad Bebravou naďalej trvá a tiež určiť, že jej odvolanie z funkcie riaditeľky uvedenej školy zo dňa 9. decembra 2015 je neplatné. Súd prvej inštancie o oboch uplatnených nárokoch rozhodol zhodne tak, že žalobu žalobkyne v celom rozsahu zamietol.

10. Pokiaľ ide o uplatnený nárok žalobkyne o určenie, že jej funkcia riaditeľky Základnej školy J.A.Komenského 1290/1 v Bánovciach nad Bebravou naďalej trvá, tu odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby žalobkyne je vecne správne. Ako uviedol dovolací súd, žalobkyňa naliehavý právny záujem na určení, že jej funkcia riaditeľky školy naďalej trvá, nemá, pretože jej pôvodné funkčné obdobie riaditeľky školy uplynulo 31. decembra 2019. Nemožno preto rozhodnutím súdu určiť, že funkcia riaditeľky žalobkyne naďalej trvá.

11. Oproti tomu je tu ale druhý z uplatnených nárokov žalobkyne, určenie, že jej odvolanie z funkcie riaditeľky Základnej školy J.A.Komenského 1290/1 v Bánovciach nad so dňa 9. decembra 2015 je neplatné. Ako už odvolací súd uviedol vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí v tejto veci, základným predpokladom úspešnosti určovacej žaloby je naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Ten súdna prax definovala tak, že naliehavý právny záujem na určení existencie práva je daný vtedy, ak sa požadovaným určením odstráni stav objektívnej právnej neistoty medzi účastníkmi sporu, ktorý je ohrozením žalobcovho právneho postavenia a ktorý nemožno iným právnym prostriedkom odstrániť. Ak môže žalobca v danom právnom vzťahu môže navrhovaným určením dosiahnuť odstránenie sporu a ochranu svojich práv a oprávnených záujmov (ide najmä o prípady, v ktorých sa určením, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, vytvorí pevný základ pre právne vzťahy účastníkom sporu a predíde sa žalobe na plnenie), má na požadovanom určení naliehavý právny záujem a konajúci súd musí ďalej skúmať vecnú opodstatnenosť jeho žaloby (pozri napríklad rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4Cdo/49/2003, sp.zn. 3Cdo/112/2004, sp.zn. 3Cdo/241/2008 a podobne).

12. Tu musí odvolací súd, súc viazaný právnym názorom dovolacieho súdu vysloveným v tejto veci, uviesť, že naliehavý právny záujem na určení neplatnosti odvolania z funkcie riaditeľa školy je daný v zásade vždy a hoci nie je vylúčené, že v určitých prípadoch môžu existovať špecifické okolnosti, ktoré vylúčia existenciu naliehavého právneho záujmu na takomto určení, nemôže byť takouto špecifickou okolnosťou skutočnosť, že k uplatneniu práva na určenie neplatnosti odvolania z funkcie riaditeľa školy došlo až po určitej dobe od odvolania s funkcie, prípadne skutočnosť, že predmetná funkcia je už obsadená. Dôvody, ktoré viedli tunajší odvolací súd k záveru, že žalobkyňa nemá naliehavý právny záujem ani na tomto určení, ktoré dôvody boli vyslovené v zrušenom rozsudku tunajšieho súdu č.k. 4CoPr/5/2018-204 zo dňa 28. marca 2019 teda neobstoja.

13. Odvolací súd preto nutne dospel k záveru, že žalobkyňa naliehavý právny záujem na požadovanom určení neplatnosti odvolania z funkcie riaditeľky školy má, keď v žalobe tvrdí, že na základe takéhoto určenia sa bude domáhať náhrady škody, ktorá jej bola spôsobená tým, že došlo k zníženiu jej príjmov z dôvodu nevykonávania funkcie riaditeľky školy. Požadovaným určením sa tak vyrieši otázka právneho základu pre majetkové nároky žalobkyne, ktoré chce táto uplatňovať, čím dôjde k odstráneniu stavu jej objektívnej právnej neistoty, v ktorom sa teraz nachádza. Keďže súd prvej inštancie žalobu žalobkyne v tejto časti bez ďalšieho, pre nedostatok naliehavého právneho záujmu, zamietol, rozhodol nesprávne.

14. Na základe uvedených záverov preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti o zamietnutí žaloby žalobkyne o určenie že jej funkcia riaditeľky Základnej školy J.A.Komenského 1290/1 v Bánovciach nad Bebravou naďalej trvá podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil a v napadnutej časti o zamietnutí žaloby žalobkyne o určenie, že jej odvolanie z funkcie riaditeľky uvedenej školy je neplatné podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a vec v rozsahu zrušenia podľa § 391 ods. 1 CSP vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

15. Po vrátení veci bude súd prvej inštancie v ďalšom procesnom postupe vychádzať z vysloveného záväzného právneho posúdenia veci odvolacím súdom, že žalobkyňa má na požadovanom určení neplatnosti svojho odvolania z funkcie riaditeľky školy naliehavý právny záujem a preto tento jej nárok meritorne posúdi s ohľadom na skutkový stav, ktorý zistil vykonaným dokazovaním a ktorý posúdi podľa relevantných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov. Opätovne potom vo veci rozhodne, pričom v novom rozhodnutí je súd prvej inštancie povinný rozhodnúť aj o náhrade trov odvolacieho i dovolacieho konania podľa § 396 ods. 3 a § 453 ods. 3 CSP.

16. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).